

ENW'R PWYLLGOR CRAFFU	Pwyllgor Craffu - Gwasanaethau
DYDDIAD Y CYFARFOD	13 Chwefror 2014
TEITL YR EITEM	Adolygiad a Gwerthusiad o Berfformiad Blynyddol Cyngor Gwynedd 2012/13 - Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC)
AELOD CABINET	Y Cynghorydd R H Wyn Williams

1. Pwrpas yr Adroddiad

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw cyflwyno gwybodaeth i Aelodau'r Pwyllgor Craffu parthed prif ganfyddiadau ag argymhellion Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru o berfformiad Cyngor Gwynedd o'u hadolygiad a gwerthusiad o berfformiad blynyddol Gwynedd 2012-13. Bydd hefyd yn darparu gwybodaeth am farn a champau ymateb Cyngor Gwynedd i'r adolygiad yn ogystal ag amlinellu'r weledigaeth maes gofal i'r dyfodol.

2. Cyd-destun, cefndir a phwrpas Adolygiad a Gwerthusiad o Berfformiad Blynyddol AGGCC 2012-13

- 2.1 Cynhelir adolygiad a gwerthusiad o berfformiad Gwasanaethau Cymdeithasol Gwynedd yn flynyddol gan AGGCC. Bydd yr adroddiad adolygiad sydd yn deillio o'r gwaith yn nodi'r meysydd sydd wedi gwella a meysydd i'w gwella yn Adran Gwasanaethau Cymdeithasol Cyngor Gwynedd am y flwyddyn dan sylw.
- 2.2 Fel rhan o'r broses bydd AGGCC yn rhoi ystyriaeth i ystod helaeth o ffynonellau tystiolaeth ar gael, gan gynnwys y trefniadau i gyfarwyddwyr gwasanaethau cymdeithasol gyflwyno adroddiadau yn flynyddol am eu perfformiad, a chynlluniau ar gyfer gwneud gwelliannau. Ystyrir hefyd sylwadau archwilwyr ac arolygwyr eraill, yn ogystal â defnyddio gwaith rheoleiddio AGGCC eu hunain.
- 2.3 Cyflwynir copi o Adolygiad a Gwerthusiad o Berfformiad Blynyddol 2012/ 2013 yr Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru ar gyfer Gwynedd fel **Atodiad 1**.
- 2.4 Roedd y **nodyn crynodeb** yn yr Adolygiad a Gwerthusiad o Berfformiad Blynyddol Gwynedd 2012-13, yn nodi fel a ganlyn:
- i. Bod y cyngor wedi gwella ei strwythur yn unol â'r canllawiau statudol ac argymhellion arolygiad cenedlaethol AGGCC o ran swyddogaeth cyfarwyddwr statudol y gwasanaethau cymdeithasol.
 - ii. Mae'r cyngor wedi sicrhau bod y cyfarwyddwr yn derbyn cefnogaeth a chyngor proffesiynol, a rhaid i'r cyngor sicrhau bod y gallu ganddo i

gyflawni'r gwelliannau angenrheidiol ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol Gwynedd.

- iii. Roedd perfformiad cyffredinol y cyngor yn gymysg. Er bod rhai meysydd wedi gwella (rheoli atgyfeiriadau plant), mae angen rhoi sylw i rai meysydd eraill o hyd e.e. peidio ag adolygu plant sy'n derbyn gofal.
- iv. Nid yw wedi sicrhau gwelliant mewn rhai meysydd perfformiad a chomisiynu pwysig. Bydd rhai o'r rhain yn angenrheidiol i wella ansawdd gwasanaethau a sicrhau cynaliadwyedd yn y dyfodol.

2.5 Nodwyd y risgiau posibl canlynol:

- i. Ceir oedi pellach o ran moderneiddio'r gwasanaethau i oedolion gan arwain at wasanaethau anghynladwy o ansawdd gwael yn y dyfodol.
- ii. Y gallu i ddylanwadu ar gynllunio strategol sy'n canolbwyntio ar yr ardal gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr.

2.6 O ran ymateb i feysydd datblygu a adnabuwyd yn adolygiad 2011-12, nodwyd gan AGGCC....

“Yn gyffredinol, gwnaeth y cyngor gynnydd cyfyngedig yn y meysydd penodol i'w gwella a nodwyd yn adroddiad y llynedd. Fodd bynnag, llwyddodd y cyngor i wella prydlondeb cynadleddau amddiffyn plant ac i wneud newidiadau strwythurol o ran cyfarwyddwr y gwasanaethau cymdeithasol. “

2.7 (Efallai fe gofia'r Aelodau i'r Pwyllgor Craffu Gwasanaethau, yn ei gyfarfod Fis Mehefin 2013, graffu cynnwys adolygiad a gwerthusiad AGGCC o berfformiad blynyddol Gwynedd 2011-12 yn ogystal â derbyn gwybodaeth am ein camau ymateb sydd mewn gwirionedd yn parhau'n weithredol).

3. Ymateb Cyngor Gwynedd i gynnwys adolygiad blynyddol 2012-13

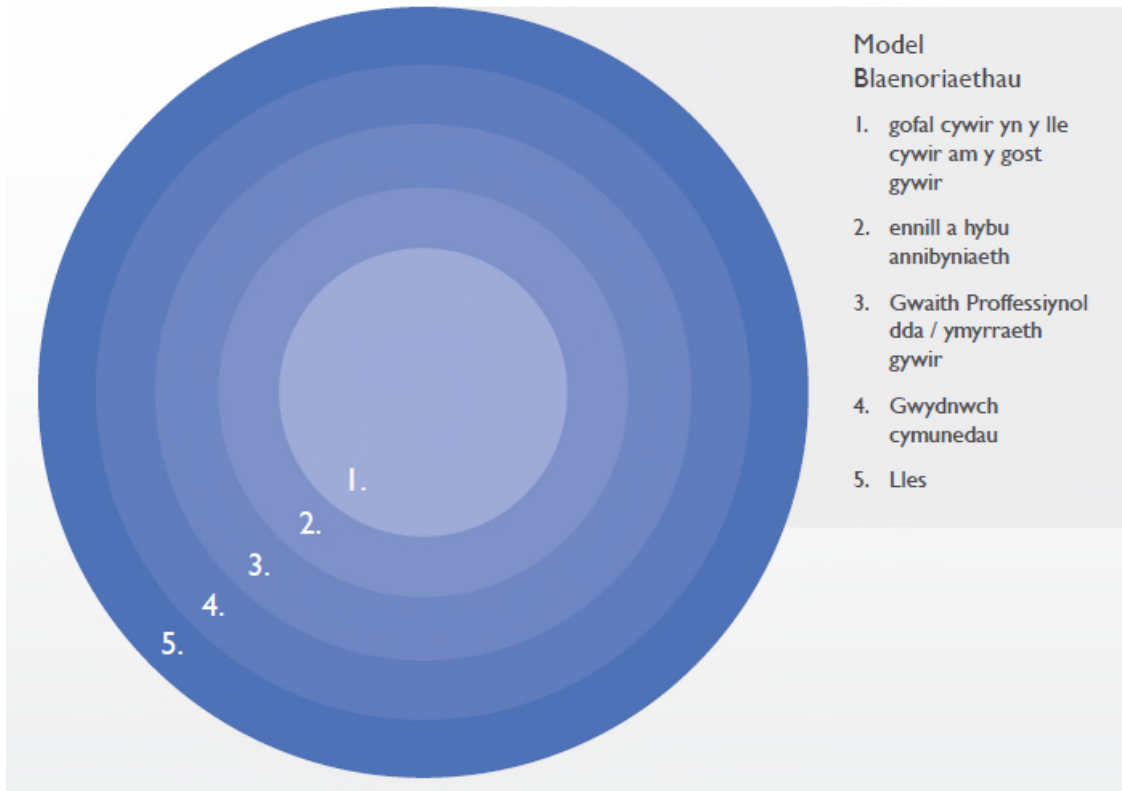
- 3.1 Rydym yn croesawu'r adolygiad blynyddol gan yr Arolygiaeth. Cydnabyddir pwysigrwydd y broses flynyddol yma o ran sicrhau derbyn barn annibynnol am berfformiad y gwasanaethau cymdeithasol yng Ngwynedd. Yn sicr rydym yn parchu a gwerthfawrogi barn annibynnol rheoleiddwyr o fewn y maes gwaith yma.
- 3.2 Er mwyn sicrhau cywirdeb ffeithiol cynnwys adolygiad blynyddol yr Arolygiaeth, ceir cyfnod o ymgysylltu rhwng AGGCC a'r Cyfarwyddwr Statudol (Awst / Medi 2013 yn achos adolygiad 2012/13) i drafod fersiwn drafft terfynol o'r ddogfen adolygiad. Mae hon yn broses sydd yn ein galluogi i sicrhau cywiro unrhyw gamddehongli gan yr Arolygiaeth.
- 3.3 Yn dilyn o baragraff 3.2 felly, gellir cadarnhau bod y Cyfarwyddwr Statudol yn gyffredinol gyfforddus gyda chynnwys yr adolygiad, o'r farn ei bod yn ffeithiol gywir a hefyd yn cytuno gyda'r sylwadau parthed y meysydd gwella a amlinellwyd ar gyfer y dyfodol.

- 3.4 Yn naturiol bydd yna ofyn a disgwyliad ar y Cyngor i fod yn cymryd camau gweithredol er mwyn ymateb i'r meysydd gwella yma. I'r perwyl yma rydym eisoes wedi llunio templed camau ymateb yn 2013-14 â rhaglen waith fesul maes gwella a gyflwynir fel **Atodiad 2**. Rhoddwyd ystyriaeth benodol i'r 2 faes risg posib a adnabuwyd gan AGGCC wrth lunio'r templed (sef y risg o oedi pellach o ran moderneiddio'r gwasanaethau i oedolion ac yr anallu i ddylanwadu ar gynllunio strategol gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr).
- 3.5 Bu i'r Adran Gwasanaethau Cymdeithasol Tai a Hamdden drafod a chytuno ar gynnwys y camau ymateb a'r rhaglen waith yma gyda AGGCC yn y Cyfarfod Ymgysylltu chwarterol rhwng yr Adran ac AGGCC ar 15 Tachwedd 2013. Roedd AGGCC wedi eu bodloni gyda chynnwys y rhaglen ymateb dan sylw.
- 3.6 Mae 2012/13 wedi bod yn flwyddyn o lwyddiannau a heriau. Gwelwyd cynnydd mewn nifer o feysydd gan gynnwys ymateb i gyfeiriadau, cynnal adolygiadau, cynadleddau amddiffyn, ymweliadau statudol a gofalwyr ifanc, er bod pwysau cynyddol o ran newidiadau demograffig a gofynion teuluoedd yn gyffredinol. Mae rhai meysydd yn parhau yn her, gan gynnwys lefel uchel y defnydd o ofal preswyl traddodiadol, lefel cefnogaeth yn y gymuned i oedolion, a sicrhau cynlluniau addysg bersonol ac asesiadau iechyd yn amserol i blant mewn gofal. Bydd angen ymdrechion pellach er mwyn sicrhau llwyddiant i'r dyfodol yn y meysydd yma.
- 3.7 Byddai'n deg nodi bod camau gweithredu eisoes mewn lle ar gyfer ymateb i'r meysydd gwella dan sylw. Rydym eisoes wedi gweld gwelliant mewn rhai meysydd eleni gan gynnwys cynlluniau addysg personol, asesiadau iechyd plant mewn gofal ac adolygiadau plant mewn gofal.
- 3.8 Mae nifer helaeth o'r camau ymateb ar gyfer eleni wedi eu hymgorffori o fewn cynllun gweithredu 2013-14 maes gofal Cynllun Strategol Gwynedd. Bydd cynlluniau gweithredu blynyddol dilynol y Cynllun Strategol (y cyfnod 2014-2017) hefyd yn ymateb i'r meysydd gwella strategol a'r meysydd risg a amlygwyd gan AGGCC.

4. Y weledigaeth i'r dyfodol

- 4.1 Prif bwrpas y Gwasanaethau Cymdeithasol yw diogelu plant, pobl ifanc ac unigolion bregus a'u cefnogi i fyw bywydau mor annibynnol â phosib o fewn eu cymunedau. Gwnawn hyn drwy gyd-gynhyrchu'r dyfodol mewn partneriaeth gyfartal rhwng unigolion, teuluoedd, cymunedau a phobl broffesiynol.
- 4.2 Mae'r flwyddyn ddiwethaf wedi bod yn heriol ond yn gyffrous a rhagwelir y bydd hyn hefyd yn wir am y flwyddyn gyfredol. Un peth sy'n sicr, ni allwn barhau i weithredu yn yr union fodd ag y buom. Mae'n rhaid ceisio cyd-ddarganfod ffyrdd newydd o ymateb i'r her sydd yn bodoli ac yn ein hwynebu. I wneud hyn rhaid i bob un ohonom gadw meddwl agored a bod yn barod i geisio datrysiadau newydd a chyffrous. Gyda'n gilydd gallwn lwyddo i sicrhau'r gorau i bobl Gwynedd heddiw ac yfory.

- 4.3 Wrth edrych i'r dyfodol, rhaid ystyried cyd-destun o bwysau ariannol heriol tu hwnt, newidiadau demograffig a disgwyliadau cynyddol. Mae angen i wasanaethau'r dyfodol fod yn gynaliadwy a rhoddir sylw i hyn yn y Bil Gwasanaeth Cymdeithasol a Llesiant Llywodraeth Cymru.
- 4.4 Gwelir o fewn y Bil yr angen i sicrhau rhoi lles pobl mewn angen yn ganolog, drwy roi llais a rheolaeth i bobl sydd angen gwasanaethau yn ogystal â diogelu ac amddiffyn plant, pobl ifanc ac oedolion bregus. Bydd angen datblygu gwasanaethau newydd addas ar gyfer grwpiau arbennig a rheoleiddio ac arolygu gwasanaethau a darpariaethau er mwyn sicrhau'r safon uchaf yn y dyfodol.
- 4.5 Mae'r model isod yn cyfleu blaenoriaethau'r Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol o fewn cyd-destun blaenoriaethau strategol Cyngor Gwynedd. Yr hyn sy'n amlwg yw'r angen i gyd-gynhyrchu ar gyfer dyfodol ein gwasanaethau drwy gydweithio ar lefel gyfartal gydag unigolion, teuluoedd, cymunedau a phobl broffesiynol perthnasol. Bydd hyn yn cynnwys cyd-gynllunio, cyd-ddatblygu a chyd-werthuso gwasanaethau.

- 4.6 Felly gwelwn y byddwn yn:
- i. **Sicrhau'r gofal cywir yn y lle cywir am y gost gywir....**drwy ymateb yn well i anghenion pobl fregus a sicrhau gwasanaethau gofal cynaliadwy.

ii. Canolbwyntio ar adfer a chynnal annibyniaethdrwy
.....gynyddu'r gwaith ataliol gofal oedolion a phobl hŷn

iii. Hyrwyddo Gwaith Cymdeithasol a gofal dda ac ymyrraeth ar sail gadarn ... drwy
.....sichrau strwythur addas i'w bwrpas,
....ddiogelu ac amddiffyn plant ac oedolion,
....hyrwyddo'r iaith Gymraeg o fewn y maes.

iv. Datblygu Gwydnwch Teuluoedd a Chymunedaudrwy
.....unioni cyfleoedd i grwpiau bregus o blant, pobl ifanc a theuluoedd,
.....hybu cyflenwad addas o dai ar gyfer pobl leol,
.... leihau effaith tlodi ac amddifadedd,
.... hybu balchder a chyfrifoldeb cymunedol.

v. Hyrwyddo a chynnal lles unigolion, teuluoedd a gofalwyrdrwy
.....gynyddu gwaith ataliol a thargeddu anghydraddoldebau iechyd.

- 4.7 Rhaid i ni yng Ngwynedd gynllunio dyfodol sy'n gynaliadwy. I sichrau hyn rhaid i ni feddwl yn wahanol. Rydym yn ffodus iawn yng Ngwynedd bod gennym sylfaen wych o ran cymunedau hyfyw ac unigolion ymrwymedig. Dyma'r sylfaen allweddol ar gyfer cynllunio a darparu i'r dyfodol. Drwy sichrau ein bod yn cyd-gynhyrchu gwasanaethau gan adeiladu ar gryfderau unigolion a chymunedau, mae gwir botensial i greu dyfodol cynaliadwy.
- 4.8 Nid yw newid yn hawdd, yn enwedig newid sy'n gofyn i ni oll feddwl yn wahanol. Wedi dweud hyn, dyma wir gyfle i ni gyd-greu a chyd-gynhyrchu dyfodol positif a chynaliadwy i bobl Gwynedd.

Atodiadau

1. Atodiad 1 - Adolygiad a Gwerthusiad AGGCC o berfformiad Cyngor Gwynedd 2012-13
2. Atodiad 2 - Templed camau ymateb Gwynedd yn 2013-14 i feysydd angen gwella fel y adnabuwyd yn adolygiad blynyddol AGGCC 2012-13.

Papurau cefndir

1. Pwyllgor Craffu Gwasanaethau 20fed Mehefin 2013 - Adolygiad a Gwerthusiad o Berfformiad Blynyddol Cyngor Gwynedd 2011/ 2012 - Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC)